

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Απάντηση στις προκλήσεις - Θέσεις για τα μεγάλα μέτωπα μιας κυβερνητικής πολιτικής

IV. Η πρόκληση της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης

3. Η τοπική αυτοδιοίκηση και η κοινωνική πολιτική

 Σχολιάστε το Εκτυπώστε το

Μέγεθος γραμματοσειράς:

Η υπέρβαση της δημοσιονομικής και δημογραφικής κρίσης του κοινωνικού κράτους είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα των ευρωπαϊκών κοινωνιών. Στην Ελλάδα το πρόβλημα είναι οξύτερο γιατί παράλληλα υπάρχουν σοβαρά κενά στη συγκρότηση και λειτουργία του κοινωνικού κράτους, που παρά τις μεγάλες προσπάθειες κατά τη διάρκεια των κυβερνητικών θητειών του ΠΑΣΟΚ, δεν έφτασε στο επίπεδο άλλων ευρωπαϊκών χωρών με μακρά παράδοση στον τομέα αυτό. Το κοινωνικό κράτος δεν πρέπει όμως να αντιμετωπίζεται ως μία «χοάνη» που απορροφά πόρους, μειώνει την ανταγωνιστικότητα, ανακόπτει τους ρυθμούς ανάπτυξης και επιδεινώνει τα δημοσιονομικά μεγέθη, αλλά ως θεμελιώδης εγγύηση κοινωνικής δικαιοσύνης και συνοχής, ως πυρήνας ενός μεταβιομηχανικού μοντέλου ανάπτυξης, ως πεδίο ενός ολοκληρωμένου νέου οικονομικού τομέα, της κοινωνικής οικονομίας και ως ένα τεράστιο κοίτασμα νέων ευκαιριών απασχόλησης. Η σύνθετη και σύγχρονη αυτή λειτουργία των θεσμών του κοινωνικού κράτους φαίνεται πολύ πιο καθαρά στο επίπεδο κάθε τοπικής κοινωνίας. **Ένα αποκεντρωμένο και συμμετοχικό κοινωνικό κράτος** μπορεί να είναι από κάθε άποψη πολύ πιο παραγωγικό και αποτελεσματικό υπέρ των πολιτών και της κοινωνικής συνοχής.

Σήμερα που η ανεργία και ιδίως η ανεργία των νέων και των γυναικών είναι το κορυφαίο κοινωνικό πρόβλημα,

Σήμερα που δοκιμάζεται ο ίδιος ο ιστός της κοινωνίας και διαταράσσεται η κοινωνική συνοχή μέσα από νέες μορφές κοινωνικού αποκλεισμού,

Σήμερα που η φτώχεια απειλεί μεγάλα στρώματα του πληθυσμού, ενώ πολύ μεγαλύτερα στρώματα βιώνουν τα οξύτερα προβλήματα της εισοδηματικής ανεπάρκειας,

Σήμερα που πληθαίνουν οι μοναχικοί ηλικιωμένοι που αγωνίζονται χωρίς οικογενειακή στήριξη να επιβιώσουν με τη χαμηλή τους σύνταξη,

Σήμερα που εμφανίζονται δυστυχώς πολλά νέα φαινόμενα ρατσισμού και ξενοφοβίας,

Σήμερα που μεγάλες ομάδες, όπως οι παλιννοστούντες ομογενείς, οι μετανάστες, οι τσιγγάνοι, νιώθουν να υψώνονται τείχη στην πλήρη ενσωμάτωση τους στην ελληνική κοινωνία,

Σήμερα που η αναπηρία δεν είναι ευτυχώς ανεκτό να λειτουργεί ως φραγμός στην ισότιμη συμμετοχή στην οικονομική, πολιτική, επαγγελματική και πολιτιστική ζωή της χώρας,

Σήμερα που ευπαθείς ομάδες, όπως οι χρήστες ναρκωτικών ή οι αποφυλακισμένοι δεν βρίσκουν τη συμπαράσταση που χρειάζεται ούτε από την πολιτεία ούτε από την κοινωνία των πολιτών, **η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί και πρέπει να γίνει το πεδίο της ολοκλήρωσης, της ανανέωσης και της αποτελεσματικής λειτουργίας του κοινωνικού κράτους.**

Κοινωνική βοήθεια και αλληλεγγύη

Η πλήρης αρμοδιότητα για τη λειτουργία όλων των θεσμών κοινωνικής βοήθειας και αλληλεγγύης πρέπει να ανήκει στην τοπική αυτοδιοίκηση: Αυτό αφορά όλους τους μηχανισμούς στήριξης της οικογένειας, του παιδιού, των νέων, των αναπήρων, των ηλικιωμένων, των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ακραίας φτώχειας, των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Όλες οι δομές και λειτουργίες κοινωνικής φροντίδας μεταφέρονται στους οικείους δήμους και συντονίζονται από αυτούς. Οι υπερτοπικοί θεσμοί περνούν

στην αρμοδιότητα της περιφερειακής αυτοδιοίκησης (κατά βάση σε νομαρχιακό επίπεδο), ενώ συνδυάζονται με τους μητροπολιτικούς θεσμούς στα μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα.

Αυτό αφορά πιο συγκεκριμένα:

- **Για τα παιδιά, τους νέους και την οικογένεια:**

τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, τα κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, τα κέντρα ημερήσιας φροντίδας, τα προγράμματα βοήθειας στα άτομα με μαθησιακά προβλήματα, τα προγράμματα βοήθειας σε οικογένειες που έχουν ανάγκη, την παροχή υπηρεσιών οικογενειακού προγραμματισμού και εκπαίδευσης, την υποστήριξη των μονογονεϊκών οικογενειών κ.ο.κ.

- **Για τους ηλικιωμένους:**

τα ΚΑΠΗ, τα προγράμματα «βοήθεια στο σπίτι», την τηλεϊδιοποίηση- τηλεβοήθεια και την κατ' οίκον νοσηλεία, τους οίκους ευγηρίας (είτε με τη μορφή δημοτικών φορέων είτε με τη μορφή άσκησης εποπτείας) κ.ο.κ.

- **Για τα άτομα με αναπηρία:**

τα κέντρα υποστήριξης ατόμων με αναπηρία (ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ), τα προγράμματα σταδιακής επανένταξης των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνικοοικονομική ζωή, τα προγράμματα αυτόνομης διαβίωσης (προσομοιωμένες κατοικίες, προστατευμένα διαμερίσματα, ξενώνες κ.ο.κ.).

- **Για επιμέρους ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού:**

τα κέντρα προστασίας προσφύγων (διαμονή, σίτιση και κοινωνική υποστήριξη), τα προγράμματα προσωρινής φιλοξενίας, τα προγράμματα κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης, τα προγράμματα για τους τσιγγάνους κ.ο.κ.

Στο πλαίσιο αυτό ιδιαίτερη σημασία έχει η ίδρυση, σε δημοτικό επίπεδο και κατά το πρότυπο των ΚΕΠ, ειδικών κέντρων για την εξυπηρέτηση των παλιννοστούτων και ειδικών κέντρων για την εξυπηρέτηση των μεταναστών, εκεί όπου υπάρχει συγκέντρωση αντίστοιχου πληθυσμού.

Στο μεταξύ καθοριστική πρέπει να είναι η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στη διοίκηση ν.π.δ.δ. ή κρατικών ν.π.ι.δ. της περιοχής τους, έως ότου αυτά υπαχθούν στην πλήρη αρμοδιότητά της.

Καθοριστική είναι πλέον η αρμοδιότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης **και ως προς την καταπολέμηση των ναρκωτικών**. Στους δήμους υπάγονται, σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ, το ΚΕΘΕΑ και όλους τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς, τα κέντρα πρόληψης και όλα τα προγράμματα, τόσο τα «στεγνά», όσο και χρήσης υποκατάστατων.

Π.Φ.Υ.

Με δεδομένη τη θέση του ΠΑΣΟΚ για μετάβαση από το ΕΣΥ σε μία Ολοκληρωμένη Εθνική Πολιτική Υγείας με κορυφαία προτεραιότητα την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, **καθοριστικός πρέπει να είναι πλέον ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης και στον τομέα της υγείας**. Η περιφερειακή αυτοδιοίκηση, σε νομαρχιακό επίπεδο, συγκεντρώνει την ευθύνη για τα θέματα δημόσιας υγείας, με την αναγκαία, βέβαια, στελέχωση και υποστήριξη, ενώ οι δήμοι καλούνται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας: Τα προγράμματα «βοήθεια στο σπίτι» συνδέονται με τα προγράμματα κατ' οίκον νοσηλείας. Τα ήδη λειτουργούντα ή νέα δημοτικά πολυιατρεία (που μπορεί να ιδρυθούν και σε συνεργασία με τον ΟΠΑΔ, το ΙΚΑ και τα άλλα ασφαλιστικά ταμεία) εντάσσονται και αυτά στις δομές της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, η πλήρης ανάπτυξη των οποίων είναι βασική προγραμματική στόχευση του ΠΑΣΟΚ. Στο μεταξύ, ως άμεσο

μέτρο, γιατροί τοποθετούνται σε όλα τα ΚΑΠΗ σε καθημερινή βάση, ενώ σε εβδομαδιαία τουλάχιστον βάση προσφέρονται σε όλα τα ΚΑΠΗ υπηρεσίες οργανωμένων ιατρικών για κάθε βασική χρόνια πάθηση (υπέρταση, διαβήτη κ.ο.κ.).

Η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στα περιφερειακά όργανα του ΕΣΥ και τις διοικήσεις των νοσοκομείων, καθίσταται ουσιαστική, ιδίως στα θέματα εκείνα στα οποία οι τοπικές κοινωνίες μπορούν να βοηθούν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και να προσφέρουν εγγυήσεις διαφάνειας.

Απασχόληση - Ανεργία

Εξίσου σημαντικές είναι οι αρμοδιότητες και οι δυνατότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης στον τομέα της απασχόλησης και της καταπολέμησης της ανεργίας.

- Στο πλαίσιο της πλήρους ανασυγκρότησης και αποκέντρωσης του σημερινού ΟΑΕΔ που πρέπει να υπαχθεί στην διοίκηση των κοινωνικών εταιρών, τα **κέντρα προώθησης απασχόλησης (ΚΠΑ)** λειτουργούν σε κάθε δήμο, αλλά και σε νομαρχιακό και περιφερειακό επίπεδο. Τα ΚΠΑ αναπτύσσουν αφενός μεν εξατομικευμένα προγράμματα για κάθε άνεργο, αφετέρου δε προληπτικού χαρακτήρα δράσεις σε συνεργασία με τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, προκειμένου να εντοπιστούν αφενός μεν πιθανές εστίες ανεργίας λόγω κλεισίματος επιχειρήσεων, αφετέρου δε τοπικά κοιτάσματα απασχόλησης συμπεριλαμβανομένου και του τομέα της κοινωνικής οικονομίας.
- Στους ίδιους τους ΟΤΑ και τις επιχειρήσεις τους αναπτύσσονται στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τα προγράμματα stage και οι δομές της κοινωνικής οικονομίας.

Εθελοντισμός

- Καθοριστικός είναι ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην ενεργοποίηση των πολιτών και στον συντονισμό της δράσης των φορέων της κοινωνίας των πολιτών. **«Τράπεζες ελεύθερου χρόνου»** αναπτύσσονται σε κάθε δήμο, σε συνεργασία με τις διάφορες κατηγορίες εθελοντικών οργανώσεων.

Σχόλια: